

ANUL II. No. 4

15 Martie 1887

REVISTA ISRAELITA

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Cavalerul Iosef de Wertheimer, necrolog—Articole de fond : O cestiune Constituțională ; Indigenatele ; Proiectul de organizațiune generală a învățământului public.—Cronica judiciară ; Curtea cu jurați, din Prahova : Procesul de presă al „*Revistei Israelite*“.—Cronica internă : Diferite știri și fapte.—Cronica externă : Austro-Ungaria ; Germania ; Franța ; Anglia ; Rusia ; America.—Știința, literatura și bibliografia : Evreii în Alchimia.—Variatăți.—Sumarul Revistelor.—Anunțuri.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea :

STRADA MIRCEA-VODA 12.

PRETUL ABONAMENTELOR

Pentru un an 14 lei }
Pentru 6 luni 7,50 } Pentru toată țara

PENTRU STRAINATATE :

Pe an: 20 franci
Pe 6 luni: 10 franci

Prețul unui număr : 1 leu

ANUNCIURI : 50 bani linia

CAVALERUL IOSEF DE WERTHEIMER

Incetăt din viață la 4 (16) Martie 1887.

Președintele Alianței Israelite din Viena nu mai este; Iudaismul a pierdut pe unul dintre fii săi cei mai nobili; cauza umanității deplânge moartea unuia dintre luptătorii săi cei mai devotați și zeloși; a apus una dintre stelele cele mai strălucitoare ale Evreilor din Austro-Ungaria; Iosef Wertheimer ne-a părăsit la 16 Martie, în etate de 87 ani.

Un om de idealuri a murit; idealurile lui Wertheimer au fost: umanitate și libertate.

Ferice de el, că a murit acum; căci în aceste zile nu mai putea spera să vadă realizându-se idealurile, pentru care a trăit, a muncit și a luptat.

Vai de noi, că a murit acum; căci tocmai în aceste zile am avea trebuință de bărbați cum a fost Wertheimer să strivească idra barbarismului și a sclaviei.

«Unde s'a născut? Unde a trăit? Unde se odihnesc rămășițele sale trecătoare? întrebați. Din *cer* a venit la noi, pe *pământ* a trăit, în *inima noastră* e înmormântat.»

Da! Wertheimer n'a murit: inima noastră în veci i va păstra memoria!

O CESTIUNE CONSTITUTIONALA

Două observări la articolul d-lui Aristid Pascal din 5 Febr. a. c.

În numărul său din 5 Febr. a. c., ziarul *Lupta* a publicat un foarte important articol relativ la partidele politice din țară, articol datorit penei autorizate a distinsului juriconsult, profesor și decan al facultății juridice din Capitală, d. Aristid Pascal.

Articolul distinsului profesor e important din două cauze :

1). Fiind-că se ocupă de cestiunea existenței partidelor și e deci de actualitate și poate și de o oportunitate oarecare.

2). Fiind-că e scris de o persoană, a căreia independență politică e recunoscută, a căreia autoritate nu poate fi contestată și care, dacă nu ne înșelăm, a fost raportorul constituției noastre.

Aceste două considerente fac articolul d-lui Aristid Pascal atât de important.

Cu toate acestea presa noastră a tăcut și tace.

Și tocmai noi de la *Revista Israelită*, indiferenți în cestiuni de politică militantă, noi să ne ocupăm de articolul distinsului juriconsult ! ?

Mulți se vor mira poate, însă noi credem a ne împlini o datoriă făcând două modeste observări la articolul în cestiune și sfârșind prin a arăta remediul eficace și infailibil, al răului stărei actuale.

* * *

În memorabilul articol din 5 Febr. se constată un lucru ce nu poate fi tăgăduit, și anume: că n'avem partide politice mari și compacte, ci numai niște grupuri și grupulețe.

Însă distinsul profesor crede, că aceste grupuri nu sunt în stare de a da un guvern durabil, și că aceste grupuri și grupulețe trebuie să se unească, împrejurul a două programe bine definite, în două partide mari.

La aceste două aserțiuni ale distinsului juriconsult avem de făcut două observări importante.

Iată ce avem de observat la părerea, că grupurile nu sunt în stare de a da un guvern durabil.

Distinsul profesor confundă două lucruri, ce nu trebuiesc

confundate, și anume: *lucrurile precum trebuie să fie după constituția noastră și lucrurile precum ele sunt în realitate.*

În consecință, când distinsul profesor declară, că grupurile nu sunt în stare de a da un guvern durabil, d-sa se ia după teorie fără de a vedea realitatea empirică a lucrurilor.

Să ne explicăm :

Corpul nostru electoral se compune :

1. Dintr'o masă a muncitorilor agricoli, care stă la dispoziția guvernului.

2. Dintr'o masă a muncitorilor industriali, care stă la dispoziția guvernului mai ca și cea d'întăia.

3. Dintr'o masă a funcționarilor de fapt și *in spe*, care stă la dispoziția guvernului.

4. Dintr'o masă a arendașilor statului, și a întreprinzătorilor de lucrări publice, mai guvernamentală decât guvernele.

5. Dintr'o masă a comercianților, cari parte cunosc puterea guvernului și sunt guvernamentali sau indolenți, parte nu o cunosc și fac opoziție.

6. Dintr'o masă a proprietarilor fonciarî divisați.

Dacă aceasta e starea corpului nostru electoral, putem noi zice, că nici un grup nu e în stare de a da un guvern durabil ?

Noi putem deci susține, contra distinsului profesor, că acela, pe care Majestatea Sa va bine-voi a 'l chema la cârma țerei, va putea avea o majoritate zdrobitoară, și deci va găsi și oameni destul de inteligenți pentru a împărți puterea cu ei.

Nu trebuie dar să ne mirăm, când vedem că oamenii noștri politici privesc la tron, dacă vor să ajungă la cârmă.

E adevărat, că după legea noastră fundamentală nu trebuie să fie așa. După ea toate puterile emană de la națiune, așa dar și puterea executivă. Dar dacă lucrurile sunt întoarse ?

Ei bine ! avem o chestiune constituțională. Trebuie să căutăm un mijloc, ca art. 31 al Const. să devină o realitate.

Până atuncea încă trebuie să zicem, că n'avem partide fiind-că putem ajunge la guvern prin Rege. Aci 'și aș grupurile origina lor.

A doua observare o facem la formarea partidelor.

Distinsul profesor pune cauza răului în neexistența partidelor mari, și decî remediul în formarea lor, prin ajutorul unor programe bine definite.

Noi credem, că distinsul profesor stă prea la suprafața cestiunei și iea un efect drept o cauză; și apoi mai credem, că nu e cu puțința, ca arta omenească să unească grupuî, cari s'aû format în lunga durată a unui sfert de veac.

Să ne esplicăm :

Distinsul jurisconsult ne zice că regele n'are două partide prin cari să guverne în chip alternativ țara.

Credem a nu ne înșela când zicem că distinsul profesor s'a pus pe teren conservator. D-sa vorbește de partide de guvernămēt, prin care regele guverne țara.

Pentru a da o soluție unei cestiuni constituționale, nu trebuie să ne punem pe terenul îngust de partid și de aceea să recurgem la știință.

Adagiul lui Thiers e cunoscut : *le roi règne, il ne gouverne pas.*

Dacă decî regele nu guverne, atuncea el nicî nu ne guverne prin partide, ci *poporul singur* se guverne pentru partide.

Însă partidele sunt *conglomerate de cetățeni uniți prin principii*, decî *popoarele constituționale se guverne de principii între care și existența unui monarch, e unul din principii.*

În lăuntrul partidelor, pot esista vederi diferite, asupra unor cestiuni speciale și atuncea avem grupuî. Grupurile esistă numai în partide.

Cari sunt însă principiile veșnic antagonice în materie politică, cari determină nașterea partidelor și caracterizează aceste conglomerate de partide opuse? Evident că *a guverna și a se guverna.*

Proudhon a numit pe aceia cari se preocupă cu chestiunea, *cum poate cine-va să guverne bine poporul—conservatorî*; ear pe aceia cari se preocupă cu chestiunea, *cum poate poporul să se guverne singur mai bine pentru ca să fie liber—liberalî.*

Noi nu ne am înșelat decî, când am zis că distinsul profesor s'a pus pe teren conservator.

Consecința însemnată ce o deducem de aci este că d-sa

nicî nu vrea partide ci numai două grupuri mari. În realitate limita—*două partide*, care pare arbitrară; amenințarea cu partidul poporului, ce va naște; denumirea partide de guvernămînt; și înțelegerea între grupuri pentru a forma aceste două partide de guvernămînt o dovedesc.

Așa dară noi putem zice că avem un partid și anume pe cel conservator format de pătura dominantă în care se cuprind toate colectivitățile, grupurile și grupulețele fără de a esclude grupul «Românului» pe care l'judecăm după acțiune.

Am constatat deci două lucruri: că de nu puterea, *centrul de gravitate a puterii constituționale se află la rege și nu la națiune, precum o cere art. 31 al constituției și că avem un partid conservator numai.*

Ambele aceste constatări formează *cestiunea noastră constituțională*, la care trebuie remediat printr'un singur remediu: *Formarea unui partid liberal*. Inșă cum?

Răspundem de mai înainte: *foarte ușor.*

Regele Prusiei Friedrich Wilhelm III vîzînd, că spiritul revoluționar amenință absolutismul și chiar tronul, lucruri la cari ținea mult s'a hotărît să octroieze poporului sîu o *constituție*. O adîncă privire politică i dovedi, că poporul se mulțumește cu forme. *Forme* i a dat el poporului și absolutismul și tronul aū fost salvate.—Toate emană de la rege și se fac prin voia lui după constituția Prusiei.

Conservatorul lord Beaconsfield știind partidul Tory din care făcea parte slăbit, a recurs la un mijloc, urît pentru un conservator, ne popular foarte atît la Tory cît și la Whig, adecă la ambele partide: El a adus la urne un număr de alegători, cari pînă atuncea n'aū avut această datorie. Lucrul n'a fost frumos, nicî popular și lordul D'Israeli l'a și numit «*o săritură în spre întuneric*» nume încă eufemistic pentru un atare act urît.—Constituția a fost întărită și partidul Tory asemenea.

E în realitate clar, că înmulțindu-se numărul alegătorilor independenți, drepturile poporului nu pot perde, ci căștigă.

La noi o înmulțire a numărului alegătorilor independenți ar avea următoarele efecte:

a) Ar restabili raportul puterilor, făcând ca centrul de gravitate să revină la națiune.

b) Ar *sili* grupurile esistenente a se uni.

c) Ar produce o selecțiune în grupurile esistenente făcând pe acei cu ideile mai înaintate a se grupa într'un partid liberal.—Partidul liberal s'ar naște.

Esistența constituțiunei, existența partidelor, *cer în mod imperios mărirea numărului alegătorilor liberi.*

Cari sunt însă acei oameni cari pot fi chemați la urne? *That is the question!*

Evident că numai evreii.

Evreii sunt meseriașii țerei și deci independenți. Masa muncitorilor industriali ar deveni independentă prin venirea evreilor.

Evreii sunt negustorii țerei și deci independenți. Masa comercianților va deveni conscientă și va avea mai mult curaj.

O bună lege electorală ar face imposibilă, zadarnică, orî și ce influență și ingerință în alegeri.

Esistența constituțiunei cere deci **în mod imperios împământenirea în masă a evreilor.**

Însă aceasta ar constitui, se zice, **un pericol național.** Să vedem.

* * *

În urma separațiunei de Holanda, Belgia, o țară compusă din Valoni și Flamanzi aceștia d'aproape înrudiți cu Holandezii, a silit pe Olandezii de pe teritoriul ei de a opta pentru Belgia.—Belgia n'a văzut pericol în naturalisarea în masă a *inimicilor seî.*

Toată Europa, cu singura excepție a țerei noastre, a împământenit pe Evreii. Nicî un stat nu se plînge de acest act, nici unul n'a revenit asupra lui; ba ele au impus și altor state, evident, că nu din dușmăniă, împământenirea evreilor.—Unde e pericolul?

D-l M. Cogălniceanu crede, că evreii trebuiesc *asimilați sau exterminați.* Unde vede marele nostru om de stat pericol?

D-l Waddington, reprezentantul Franciei la congresul din

Berlin, a zis, în şedinţa din 1 Iuliu (19 Iunie) 1878, că statele Europei vestice recunosc, că principiul egalităţii drepturilor şi al datoriei face onoarea şi **siguranţa naţiunilor** civilisate.

Noi îi credem pe miniştrii Angliei, Franciei, Italiei şi ai Turciei mai desinteresăţi în România şi deci mai buni prieteni ţarei, de cât pe miniştrii Austro-Ungariei, ai Rusiei şi ai Germaniei.

Austro-Ungaria are 120,000 supuşii şi protegiaţi în ţară, carii i-ar sbura, când evreii s'ar împămînteni.—Aceasta ne explică pentru ce Austria a făcut României serviciul cel mare de a o ajuta la eludarea art. 44 al instrumentului păcei din Berlin.

Rusia nici n'a declarat, că recunoaşte egalitatea politică a evreilor din România. Declaraţia principelui Lasceacoff e făcută cu o *reservatio mentalis* curioasă faţă cu România.

Persia n'ar vedea, credem noi, cu ochii buni revenirea centrului de gravitate la popor şi ar trebui poate să cânte un *de profundis* convenţiei sale consulare în cor cu Austria.

Unde e deci pericolul naţional?

N'ar fi apoi o naivitate a se crede, că un evreu ar fi mai puţin gelos de dreptul seu de cât un alt om?

Unde e deci pericolul naţional?

În faptul că căpătăm partide şi constituţie?

În faptul că dreptul de vot devine o datoriă?

În faptul că se stavileşte dispreţul pentru evreu şi se ajută ast-fel la dispariţia viţiilor inerente aparatului administrativ şi judiciar?

Unde e pericolul naţional, dacă nu în creeri bolnăvicioşi?

Interesul naţiunii române cere în mod imperios naturalizarea evreilor în masă.

Înţelegem, ca străinii să prefere starea actuală a evreilor, crezând poate, că aceasta li poate profita.

Înţelegem ca un guvern reacţionar să desvolte o ură ce nu există, şi să prefacă o pasiune scârboasă în maximă de stat.

Nu putem însă înţelege, cum oamenii cu o oare care

cultură, și cari se cred a fi interpreți autorizați ai poporului, să dorească slăbiciunea lor proprie, în detrimentul prezentului și al viitorului țerei lor, iubitei lor patrii.

Lucrul e nostim, dar ce să facem noi evreii, când suntem siliți a privi cu durere în inimă, cum străini și guvernul rîd cu un rîs homeric de arlechinadele luptătorilor noștri politici cari alungă poporul, voind să vie astfel prin ele la putere și să se joace de-a constituția.

E evident, că nu putem să rîdem, însă zîmbind cu amar repetăm :

Deschideți-ne porțile cetății, căci avem și noi o datorie de îndeplinit—datoria de a vota.

Lupu Dichter.

INDIGENATELE *)

II.

În articolul de fond din numărul trecut al *Revistei*, am vorbit despre atitudinea Corpurilor noastre legiuitoare față cu cererile de indigenat ale *Israelitilor*, cu acele ale evreilor *botezați*, și în fine cu cele ale străinilor de rit *creștin*. În numărul de față al „*Revistei Israelite*“ relevăm încă câte-va cazuri de indigenate *creștine*, asupra cărora lăsăm pe cititorii noștri să-și facă singuri comentariile lor.

Ușurința cu care se votează indigenatele creștine a fost și este combătută, chiar de unii dintre deputați și senatori. Așa în ședința Camerei de la 14 Februarie a.c. d. C. Poroineanu, citind raportul și proiectul de lege privitor la împământenirea unui d. Petre Nijnie „de religie romano-catolică“, d. *V. Maniu* cere a se respecta voința Constituantei, de oare-ce Constituțiunea a hotărît să se dea împământenirea „cu dispensă de stagiul“ numai în certe cazuri și în certe condițiuni. „S'a luat norma—zice d-sa—a se acorda împământenire cu dispensă de stagiul *chiar persoanelor cari n'au adus nici un serviciu țerei*, și roagă pe d. raportor a i se spune cari sunt motivele pentru care comisiunea acordă d-lui Nijnie — de profesie caretaș—împământenirea cu dispensă de stagiul.—Știți ce i se răspunde? — I se răspunde din partea d-lui *N. Voinov*, drept motive

*) Vezi *Revista Israelită* No. 3, pg. 57.

„că este *meseriaș* și este mai puțin periculos de cât un Mendel de la Brăila!“

Așa că se potrivește?—Nici vorbă că Adunarea a adoptat proiectul de lege.

Un alt d. Nijnie ce „are un atelier de ferărie“ a trecut de asemenea prin Cameră fără nici o discuție.

*

În ședința *Senatului* din aceeași zi se votează *recunoașterea* calității de cetățean român unui d. Sterie Dim. Kițu, român din Macedonia, de și a venit în România *de la 1882*.

*

În ședința Sen. de la 16 Februarie, d. *Nedelcovici* citește raportul privitor la împământenirea unui d. *Ignatiu Ludovic Herter* de religie catolică, arătând că comisiunea a admis cererea d-lui Herter ca unul ce întrunește condițiunile prescise de Constituțiune. Noi ne facem datoria de a menționa numai una din actele d-lui Herter, după Mon. desb. Senat. pag. 361, care îl face să merite cetățenia română. Ascultați :

„Că a format o societate de economie în Galați al cărui președinte a fost ales și în ale cărei statute se prevede că pot face parte toate persoanele de orî-ce naționalitate afară de Israeliți.“

Și să mai ziceți că acest om nu merită cetățenia română!

*

În ședința *Senatului* de la 26 Febr. citindu-se raportul pentru *recunoașterea* calității de cetățean român unui d. Dim. Serakitopolu „român din Macedonia“, d. *Isaia Lerescu* se întreabă dacă acest domn este născut Român, din părinți români sau este strein. „Căci cine 'mi probează—adaugă d-sa—că e român din Macedonia. Apoi până acum s'a împământenit atâți macedoneni în cât *nu știu câți au mai rămas pe acasă*.... Toată Macedonia are câte-va sute de mii.... apoi noi nici nu mai știm pe câți 'i naturalizăm! (Mon. Des. Sen. No. 45 pag. 401).

În aceeași ședință se votează *recunoașterea* calității de cetățean român unui d. N. Stinghe, de și a emigrat după cum arată însuși raportul Comisiunei, abia *la 24 Maiu 1881* de la protecțiunea Austro-ungară.

*

La 28 Februarie se votează *recunoașterea* calității de cetățean român d-lui G. Ghibici Ceartorian cu 43 de bile albe în contra a

4 negre. Totuși a emigrat de la protecțiunea Austro-ungară abia la 7 Iulie 1881!

*

La 2 Martie se citește proiectul de lege pentru împământenirea „cu dispensă de stagiū“ a d-lui Hubert Theegarten, de religie catolică. D. senator *Gr. Ștefănescu* arată că petiționarul n'are calitățile cerute de constituție. D. *El. Vergati* îl susține sub cuvânt că servă „ca producător de semântă bună“. Deși d. Gr. Ștefănescu, repetă că Constituțiunea cere *alte* condițiuni, totuși d. raportor *Lupașcu*, vorbește pentru votarea „cu dispensă de stagiū“ pentru că—după d-sa—„ori de câte-ori vine un cetățean din altă țară și *îu curs de 12-14 ani munceste în mod onest, când nu are vicii cari pot fi fatale și pernicioase țerei noastre, când acel străin îmi dă toate garanțiile că va fi un bun cetățean, cred că merită a fi primit în sinul nostru.*

Foarte bine! Dar de ce nu vorbește ast-fel d. raportor când e vorba de Evreii, cari locuiesc în țară nu de „12—14 ani“ ci cari sunt născuți și crescuți din părinți asemenea născuți în țară? De ce nu susține indigenatele israelite ale unor oameni cari „muncesc în mod onest“ și „nu au vicii fatale și pernicioase țerei?“ Pentru că sunt *Evreii* și deci aceștia nu merită a fi primiți în sinul cetățeniei române.

D. *General G. Angelescu* întreabă: Este d. Theegarten născut în țară?

D. *Raportor*: Nu!

D. *General G. Angelescu*: Servit-a acest domn sub drapel?

D. *Pessiakov*: Nu!

D. *General G. Angelescu*: Dacă îndeplinește măcar una din aceste condițiuni, să'l primim fără stagiū...

D. *Raportor*: Are etate de 50 ani.

D. *General G. Angelescu*: Eū întreb dacă este născut în țară, iar nu câți ani are!

Punându-se la vot prin bile, votul se declară nul; se votează pentru a doua oară în ședința de la 3 Martie, și se primește cu 46 bile albe în contra a 20 negre.

*

De asemenea Guvernul a prezentat onor. adunări un proiect de lege pentru a se acorda împământenirea cu dispensă de stagiū unui d. Frank Winkler, născut în Grebelvitz (Prusia), ale cărei merite le-a arătat d. *Gabriel Grecescu*, fost șef controlor vamal, într'un articol în „*Resboiul*“ din 8 Martie sub titlul de: *Un candidat de cetățean român*. Noi reproducem părțile esențiale din acel articol

„..... actele aflate la direcțiunea C. F. R. atestă: că acest domn, în țara lui n'a fost o individualitate remarcabilă cu talente distinse, saū cu studii profunde, ca să fi putut aduce prin luminile sale serviciū insemnate patriei sale adoptive, dar din contra domnia-sa, nesocotind legile și instituțiunile țerei unde se hrănește, a alcătuit situațiunī păgubitoare *Tezaurutū public*.

„Venind d-sa la 1872 în România a fost numit la societatea acționarilor C. F. ca ampoiāt la secția comptabilității cu 150 lei leafă mensuală.

„Căutând să cunosc care a fost serviciile lui aduse acestei țări actele oficiale ne spune:

„Domnu ministru Ferichidi prin referatu No. 690 din 1879 către consiliu de ministri publicat în *Monitorul oficial* pe lângă multele neregularități grave ce a constatat la zisa companie a stabilit: că pe când direcția respectivă prin bilanțu sēū pe intregu an 1877, arăta dator pe stat ca la 1,500,000 lei, s'a constatat că acea companie de acționari datorează statulū suma de 10,854,213. Mesagiu No. 957 publicat în *Monitoru* din 5 Iunie 1881, încă afirmă că s'a redus și de la transporturi suma de 1,221,279 bani 55, fiind ilegal pretinse de zisa direcțiune și plătite de ministeru de resbel.

„Ambele aceste constatări au avut de rezultat a se incasa în bolta tezaurulū public de la companie suma de lei noiū 12,075,492 bani 55.

„*Monitorul Oficial* diu 28 Iunie 1881 pag. 1 promulga prin decretu No. 3899 următoarea „Lege“:

„Art. unic. Ministru de resbel este autorizat a plăti d-lui G. Grecescu suma de 3500 lei, ca recompensă pentru beneficiu adus statulū asupra compturilor societăți acționarilor C. F. R. pe anu 1877 și 1879“.

„Toate actele eunmerate mai atestă „că fără acel denunț tezaurn era pre-judiciat de domni Franz Winkler, fost șef al serviciulū de control pe a-„tunci, prin alterarea tarifelor speciale și eludarea legi primitive din 1868 „și 1870“.....

*

Indigenate *evreești* nu s'au adus la ordinea zilei, și dacă s'ar fi adus, ar fi fost respinși cu majoritate de voturi fără doar și poate.

Indigenate de evreii *botezați* se mai strecoară din când în când prin Camerele noastre. Așa în ședința Senatulū de la 7 Martie am avut o nouă probă: S'a votat indigenatul unū tēner *Andreī Cruceanu*, botezat chiar anul curent, frate cu d. C. Cruceanu, botezat în 1882.

Botezul face minunī la noi!

Ego.

PROIECTUL DE ORGANISAȚIUNE GENERALA

A

INVETAMENTULUI PUBLIC

Credem a satisface o dorință a cititorilor noștri comunicându-le chiar de acuma acele articole ale proiectulū din legea instrucțiunei

ce ne pot interesa mai mult ori mai puțin. Observăm că prin acele articole înțelegem toate cari vorbesc de *străini*, știind din nefericire, cum că de câte ori e vorba de străini, noi Evreii suntem în joc.

Aducem articolele după proiectul d-lui ministru al cultelor și instrucțiunii publice, și modificările propuse de consiliul general al instrucțiunii publice cât și cele de comitetul delegaților din Adunarea deputaților al cărui raportor este d. *Andreï Vizanti*, viitorul ministru de culte și de instrucțiunea publică, cum spun mai multe ziare.

Proiectul guvernului

Art. 1. Instrucțiunea se împarte în publică și privată.

Art. 2. Limba română este limba învățământului în toate școalele din țară.

Învățământul religiunii creștine ortodoxe face parte integrantă din programa învățământului primar și secundar.

Școlarii de alte rituri sau confesiuni vor urma învățământul religios la învățătorii de ritul său confesiunea lor.

Art. 3. Deschiderea unei școli nu se poate face de cât dacă sunt asigurate mijloacele materiale pentru instalarea și existența ei.

Art. 9. Ministrul instrucțiunii publice și al cultelor este capul instrucțiunii publice și private.

Art. 21. Învățământul primar este obligator pentru toți copiii de ambe sexe de la vârsta de 7 ani împliniți până la cea de 14 ani împliniți.

În acest timp, ori-ce copil trebuie să capete învățământul

Proiectul Camerei

Ne-modificat.

Art. 2. Instrucțiunea publică de ori-ce grad este gratuită.

Art. 3. Ne-modificat.

Ne-modificat ¹⁾.

Art. 4. Ne-modificat.

Art. 10. Ne-modificat.

Art. 26. Învățământul primar este obligator pentru toți copiii de ambe-sexe de la vârsta de 7 ani împliniți până la 14 ani împliniți pentru băieți și până la 12 ani împliniți pentru fete.

Ne-modificat.

¹⁾ Amendamentul d-lor G. Cozadini și A. Vizanti în sensul: «*El nu va fi obligatoriu pentru școlarii de alte rituri sau confesiuni*» a fost respins.

primar, fie în o școală primară publică, fie în familie sau într'o școală privată.

Art. 24. Părinții, tutorii sau corespondenții, stăpânii, maestrii, industriașii, arendașii, directorii, patronii sau proprietarii de fabrici, usine, magazine și ateliere, vor prezenta la școală primară pe copii în etate de școală, cari sunt puși sub autoritatea și îngrijirea lor, și îi vor înscrie în fie-care an în școlile urbane de la 1 până la 31 August, și în cele rurale de la 1 până la 30 Septembrie.

Art. 27. Persoanele menționate la art. 24, cari doresc a da copiilor lor învățământul primar în familie sau în institute private, vor trebui să facă în termenele prevăzute la art. 24, o declarațiune în scris, legalizată către învățător sau institutor, prin care se obligă la aceasta. Dacă copii lor trebuie să urmeze într'un institut privat, vor adăoga și chitanța de plata taxei respective pe primul semestru¹⁾.

Copii ce se vor afla în aceste condițiuni, vor trebui să se prezinte la examenul general din fie-care an, înaintea învățătorului sau institutorului respectiv, ori înaintea unei comisii instituită de revisor pentru a se dovedi că se împlinește obligațiunea contractată. În caz contrariu, se va aplica părinților, tutorilor sau corespondenților, penalitățile prevăzute la art. 25 și 26.

Art. 31. Invățătura în școlile publice primare se dă fără nici o plată.

Copii cari capătă instrucțiunea

Art. 29. Ne-modificat.

Art. 33. Ne-modificat.

Copii ce se vor afla în aceste condițiuni vor trece examenul din fie-care an la o școală publică, înaintea unei comisii instituită de revisor ș. a.

Art. 63.²⁾ Invățătura de școlile publice primare se dă fără nici o plată pentru copii de români; cei de străini vor

1) Ce vor face copii din școlile israelite scutiți de taxa școlară?. Red.

2) Modificare propusă de consiliul general al instrucțiunii publice.

primară în familii sau în institute private, vor fi admiși fără plată a trece examenele prevăzute la art. 28 și 30.

Art. 77. Candidații (pentru școalele normale primare) vor trebui să fie români.

Art. 98. Invățătura în școalele secundare ale Statului este fără nici o plată.

Art. 111. Se vor înscrie, fără alt examen, în clasă I secundară copiii cari vor avea certificate în regulă de absolvirea cursului primar în școalele publice, conf. art. 30, precum și acei cari nu au urmat cursul primar în școalele publice, dar cari s'au promovat în mod regulat din clasele primare și au căpătat certificatul de absolvire prin examene trecute conf. art. 27 și 30 din această lege. Dacă însă numărul celor cari se vor prezenta în aceste condițiuni nu trece de 60, și dacă nu se va putea înființa o clasă divizionară, se vor supune toți d-nii la concurs și se vor înscrie numai cei 60 clasificați întâi.

plăti o taxă anuală de 10 lei pe fie-care an, în folosul casei școalelor.

Copii de români, cari primesc instrucțiunea primară în familie sau în institute private vor fi admiși fără plată a trece examenele prevăzute la art. 59 și 62; iar copiii de străini vor trebui să plătească mai întâi taxele anuale prevăzute mai sus, întocmai ca și cum ar fi urmat cursurile școalelor publice primare.

Art. 82. Ne-modificat.

¹⁾ *Art. 133.* Invățătura în școalele secundare ale Statului este fără nici o plată pentru copiii de români. Acei străini vor plăti o taxă anuală de 50 lei.

Tinerii români sau străini pregătiți în familie sau în școli particulare și cari vor voi să obțină certificate de la școalele publice, vor plăti taxele fixate de ministerul instrucțiunii publice.

Art. 116. Se vor înscrie, fără alt examen, în clasă I secundară, copiii cari vor fi îndeplinit obligațiunile prevăzute prin art. 33, 37 și 115.

Dacă însă celor cari se vor prezenta în aceste condițiuni va trece de 60, și dacă nu se va putea înființa o clasă divizionară, fiii de cetățeni români vor avea preferință, și dacă și aceștia vor trece peste 60, ei se vor supune unui concurs

1) Modificare propusă de consiliul general al instrucțiunii publice.

Art. 120. Școlarii din gimnasiile clasice și reale și din externatele secundare de fete vor fi toți externi.

Elevele din școlăle centrale de fete vor fi toate interne.

Școlarii interni vor fi parte stipendiști, parte solvenți.

Art. 124. Pentru a fi cine-va admis să treacă examenul de agregatiune, trebuie să împlinească următoarele condiții :

a) să fie român ș. a.

Art. 126. Elevele școlălei normale superioare de fete vor fi române.

Art. 135. In orî-ce cas se va cere calitatea de român (adică pentru orî-ce post definitiv orî suplinitor la o școală secundară).

Art. 162. Senatul universității poate recomanda, pentru postul de profesor extra-ordinar sau ordinar, și străini cari intrunesc, în țara lor, titluri cel puțin echivalente cu cele cerute prin art. 160 și 161, și cari să se fie distins prin lucrări științifice de mare însemnătate.

Din cele precedente reese că proiectul d-lui ministru al cultelor și instrucțiunei publice este relativ cel mai liberal.

NOTA. Desbaterile consiliului general al instrucțiunei publice asupra proiectului d-lui ministru de Culte și de Instrucțiune publică se află în : Suplimentul la *Monitorul Oficial* No. 203 din 11 (23) Decembre 1886, iar raportul d-lui deputat, Andrei Vizanti în : supliment la *Monitorul Oficial* No. 231 din 20 Ianuarie, (1 Februarie) 1887.

și se vor înscrie numai cei 60 clasificați întâi.

Art. 125. Școlăle secundare vor fi unele internate, altele externate.

Școlarii interni vor fi numai fi de cetățeni români.¹⁾

Art. 129. Ne-modificat.

Art. 131. Ne-modificat.

Art. 140. Ne-modificat.

Art. 162. Ne-modificat.

CRONICA JUDICIARA

Un proces de 42 ani pentru un butoiu de vin *)

Multe lucruri ciudate se mai ivesc și pe la judecătoriile și tribunalele noastre.

1) In proiectul consiliului general : „Toți elevii interni vor fi români.“

*) *Rezboiul* din 10 Martie a. c.

Iată un specimen de proces :

O femeie anume Hae Lea era negustoreasă de băuturi spirtoase, încă pe la anu 1845. Ea își esercita modestu său comerț într'un beciu din str. Sinagoga, d'asupra căruia era o vechie sinagogă, proprietatea comunității israelite din București.

Din diferite împrejurări, negustoreasa noastră nu'și plătea chiria și ast-fel epitropii d'atunci să vëzură siliți s'o cheme în judecată după care întreaga ei avere, *compusă din un butoi (!)* a fost pusă sub urmărire. Avocatul epitropilor reclamanți nu s'a mulțumit să aplice peceți numai pe butoiu cu vin, ci a închis bine ușile beciului aplicând și pe ele peceți, ast-fel că Hae Lea trebuia să'și caute o altă *prăvălie*. În fața acestui fapt arbitrar, dânsa s'a vëzut împedicată în folosința locuinței sale, și în consecință a întrodus naintea tribunalului o acțiune recursorie contra reprezentanților comunități cerënd despăgubiri civile, nici mai mult nici mai puțin, de cât 37,000 lei vechi, adică *trei-zeci și șapte mii lei!*

Procesul incepu să-și ia cursu său, toate actele de procedură fură îndeplinite în perfectă regulă, însă epitropii d'atunci în loc să fie următori citațiunilor tribunalului preferiră să bancheze în ajunu fiecărei înfățișări, purtând mai multă grijă *stomacului* de cât intereselor comunități.

Cinstiți epitropi erau siguri că procesul va fi câștigat din partea lor cu ajutorul *cerescului părinte*, chiar dacă nu vor fi prezenți la tratarea lui.

Natural că Hae Lea a știut să profite de nepăsarea epitropilor și, una alta, hotărârea fu investită cu formula executorie. Comunitatea trebuia dar să numere frumusele respectabila țifără de 37,000 lei, plus dobândă și cheltueli.

Cu cărciumăreasa în cestiume nu era de glumit! Dênsa vëzând că nu i se răspunde suma câștigată în urma somațiunei portărelului, a început să urmărească imobilele comunități și anume: Spitalul „Caritas“, localul școalei de băeți „Jacob și Carolina Löbel“, locul cimitirului celui nou, etc. etc... cum se constată din actele judiciare.

Această urmărire a deșteptat atenția evreilor din București. Vechii epitropi cari se mai află în viață, fură înlocuiți cu alți mai energici și mai serioși, și ast-fel afacerea fu luată mai d'aproape în cercetare. După ce acest proces de urmărire s'a plimbat pe la toate Curțile apelative din țară, cheltueile se urcară într'un mod enorm și noii epitropi vëzând că toate speranțele lor de a salva interesele comunități sunt sleite, au preferit să închee cu numita un act de transacțiune ; ceea ce s'a întâmplat pe la anu 1879.

În virtutea actului de transacțiune, *Hae Lea* avea să primească respectabila sumă de 24,500 lei noi, 5 locuri gratis la cimitir, și anume: Un loc pentru ea, cele-l'alte pentru *membri familii*, plus dricu tras de patru cai.

D-lui Solomon Hechter, comersant și unul din epitropi, i-a fost rezervată deosebita cinste de a număra reclamantei suma de 24,500 lei. E în adevăr demn de remarcat un fapt cu totu hazliu petrecut cu ocazia numărării acestor bani: Dênsa, împinsă se vede de spiritul de șicană, n'a voit cu nici un preț să primească alte piese de cât numai de câte un leu.

Inchipuească-și acum ori-cine la câte alergături și dificultăți a fost expus bietu domn Hechter, până când stimabila reclamantă și-a luat în primire 24,500 piese de câte un leu!

A dus'o cârciumăreasa noastră cu viața vre-o 86 ani, când la 19 Octomvrie 1886, 'și-a dat obștescul sfârșit.

Înmormântarea ei a dat loc la alte două procese, d'astă-dată din partea fiilor defunctei anume: Mayer M. W. Leon și Sabse M. W. Leon de profesiune tinichigii, îndreptate contra d-lui G. Weis, cantorul templului coral, și actualilor epitropi.

Iată despre ce e vorba:

Prin actul de transacțiune se stipula că Comunitatea e datoare să pue la dispoziție, în mod gratuit, dricu tras de patru cai, când necesitatea se va ivi. Conform zisei stipulațiuni, d-nu Hechter a trimis un dric precum și cele necesare pentru înmormântarea reclamantei. Frații Leon fideli sistemului de a căuta pricină, inaugurat de muma lor, au început să obiecteze că dricu e mic și vechi, că trebuie acela cu care se transportă „fete tinere“ etc. Și în adevăr până a doua zi, când a trebuit să fie satisfăcută dorința lor.

Dar nici așa nu s'aũ mulțumit. Ei aũ voit ceva mai mult. Aũ voit să mai câștige câte-va sute de lei de la înmormântare și fără a sta mult pe gânduri au și intentat un proces la judele ocol I din București, cerând despăgubiri 1400 lei. Pentru ce? Nu știu. Tot ce știu este că ajutoru judecătorului s'a milostivit și le-a acordat 500 lei despăgubiri *pentru daunele suferite!* Atât demni moștenitori (!) cât și d-nu Hechter au făcut apel contra curții de judecată pronunțată de ajutoru judelei ocolu I și ast-fel afacerea a venit în una din zilele trecute înaintea trib. Ilfov secția IV. Tribunalul, sub președința d-lui Năcescu, a anulat cartea de judecată a judelei de ocol, condamnând pe moștenitori la 100 lei cheltueli de judecată.

Al doilea proces îndreptat contra cantorului tindea asemenea de

a obține de la acesta 250 lei tot *despăgubiri* pentru că... pentru că le trebuia bieților oameni ceva parale. Afacerea venind înaintea judeului ocol V, frații Leon au deferit jurământu decizoriu Cantorului, dar acesta l'a referit faimoșilor reclamanți pentru ca ei să l'presteze; ceea ce însă au refuzat și ast-fel acțiunea lor fu respinsă.

Hotărârea tribunalului a avut de efect de a pune barieră poftelor nesățioase ale acestor indivizi care 'și pusese în gând să exploateze o comunitate prin ast-fel de mijloace nedemne.

Isidor Dimand.

Curtea cu jurați din Prahova

Procesul de presă al „Revistei Israelite“

În urmă casărei verdictului juraților din București, prin care d. Dr. M. Beck a fost condamnat la 700 lei despăgubiri (!) și 200 lei amendă pentru un articol publicat, de către d-sa în coloanele acestei reviste la adresa unui domn C. M. Moroî. Înalta Curte de Casațiune a dispus ca procesul să fie din nou tratat înaintea onor. Curții cu jurați din Ploești.

Acest proces care trebuia să fie pertractat la 6 Martie a. c., 'și-a luat în fine vecinicul sfârșit, căci Curtea a dispus închiderea dosarului, după cererea d-lui Prim-procuror și a d-lui Moroî care a recunoscut că 'și-a primit deja satisfacția cuvenită, și deci se desistă de la orî-ce pretenție morală sau materială.

D-nu Dr. M. Beck a fost asistat de d-nu Deputat 'și Primar al Ploeștilor, Radu Stanian, și C. Emilian, avocați distinși ai baroului din Ploești. Mai notez că și alți domni avocați dintre cavi cunoșteam numai pe d-nu Flămânda, 'și au pus în mod spontan eu serviciile lor la dispoziția directorului Revistei.

Curtea a fost compusă din d-nu: Cirișeanu, președinte și membru la Curtea de apel din București, membrii asesori: d-ni Emi Teodor și Simionescu judecători la trib. Prahova; fotoliu Ministeriului public a fost ocupat de d-nu prim-procuror.

Sala Curței gemea de un public numeros.

Reporter.

CRONICA INTERNĂ

Balul de Purim. În prima seară de Purim s'a dat de către societățile „Caritas“, „Carolina Loebel“ și „Zion“ din București un bal splendid în palatul băilor Eforiei, precum și în sala Bossel. Era lume foarte multă care a venit să petreacă la o laltă în seara aceea. Toți vizitatorii erau în gală și palatul Eforiei strălucea „ca într'un decor de feerie“ cum se exprimă *Claymor* în „Românul“.

Pe la miezul nopții au început să vie măști și costume foarte frumoase între cari se află un rabin, un Faust, o Margaretă, mai mulți regi și muschetari, o nimfă, un jocheu etc. Secsul frumos era în toaletele de bal cele mai frumoase.

Serbarea a ținut până la orele 5 de dimineață terminându-se printr'un cotilion foarte frumos și bogat.

Venitul net al balului din sala Eforiei a fost de vre-o 2000 de l. n.

* * *

Important. Atragem încă o dată atențiunea coreligionarilor uoștri din Capitală de ași procura azime de paște de la întreprinzătorii societății filantropice „Zion“ din București. Indemnăm cu tot dinadinsul pe coreligionarii noștri ca să dea concursul lor acestei asociațiuni binefăcătoare; cu atât mai mult cu cât această întreprindere s'a făcut în folosul școlii „*Iaob și Carolina Loebel*“ care, se știe cu ce greutate se susține. Sperăm că apelul nostru va fi ascultat de toți amicii instrucțiunii publice. Mai amintim încă o dată, că *fabrica de azime (mazoth) se află în colțul str. Mircea-Vodă, în curtea fabricii de apă gazoasă a d-lui Lichtblau (Hanu Vasilache).*

* * *

Populațiunea penitenciarelor române. „Monitorul oficial“ de la 10 Ianuarie a. c. publică o dare de seamă statistică despre mișcarea populațiunii pe luna Noembre din anul 1886 în cele 19 penitenciare din țară. Totalul deținuților este de 4243. După *religiū*, deținuții se împart ast-fel: *Ortodocși* 3524, *Catolici* 68, *protestanți* 13, *armeni*, 3, *mahomedani* 45, *diferite culte* 15, și *israeliți*, 130—numărul total al deținuților Evrei în 19 penitenciare. Din aceștia din urmă 43 sunt deținuți în *lași* unde populația israelită este cea mai numeroasă și 39 la Văcărești. La cele-l'alte 17 penitenciare numărul deținuților Evreii se ridică cel mult, la 1-2 sau 3, ear la alte nu se află *nicī un deținut evreū* cum e de ex. la Cozia, Craiova și Tulcea.

Ne pare bine că prin asemenea date statistice asupra penitenciarelor române se probează îndestul că numărul Evreilor deținuți în raport cu populațiunea celor-lalte culte este cel mai mic.

Dacă, cum susțin amicii noștri(?) între cari vedem și pe d. Blaraberg, numărul Evreilor din țară ar fi de 500,000 adică a zeceparte a întregii populațiuni, contingentul Evreiesc în penitenciare ar trebui să fie aproape de trei ori mai mare de cât e în realitate.

* * *

Din Pitești ni s'a comunicat de curând că în județul Argeșului a început isgonirea Evreilor din comnele rurale, în special din comuna *Costești*. Ni s'a înălăturat chiar ordinele primarului din Costești, precum și adresa d. sub-prefect Broșteanu către primar în această privință. Acuma însă aflăm că grație intervenirei unei persoane influente din Capitală, d. Prefect al orașului Pitești a dat ordin ca Evreii să nu fie isgoniți, și să fie tolerați în comunele rurale din acel județ. Ne oprim aci; de va fi nevoie vom publica știri amănunțite.

* * *

O serată dansantă în beneficiul societății filantropice „Zion“, a avut la Iași la 7 (19) Martie a. c. în saloanele Hotelului Traian sub patronagiul Doamnelor Anna Reischer, Fanny Taussig, Irène Wechsler, Paulina Rosenthal, Sophie Gerbel și Emma Tennenbaum.

Până acuma n'am primit încă știri despre rezultatul acestei searate, care, credem că a fost satisfăcător.

* * *

Societatea istorică Iuliu Barasch numind pe mai mulți bărbați eminenti ca *membri onorifici* a primit până acum răspuns că acceptă acest titlu, D-nu *M. Steinschneider* și *A. Berliner* în Berlin *M. Kayserling* în Budapesta; *Abr. Harkavy* Petersburg, *Isidor Loeb* în Paris. Toți acești bărbați însemnați, cunoscuți prin scrierile lor istorice saũ cu privire la Istorie, aplaudă scopul societății istorice Iuliu Barasch dorindu-și prosperitate.

* * *

Societatea „**Or Chadoș**“ din *Botoșani* a votat societății istorice Iuliu Barasch, o subvențiune anuală de 120 fr.

* * *

Ministerul aduce mulțumirile sale prin „Monitorul oficial“ din 6 (18) Martie, d-lui Iosef Garfunkel, posesorul moșiei Popesci, jud. Iași, care a oferit 20 l. n. ca ofrandă pentru școală, și d-lor Herșcu

Ficman și Marcu Farchi, cari au oferit, cel dintâi 7 l. n. și cel d'al doilea 4 l. n. pentru acelaș scop.

* * *

Emigrarea Evreilor urmează în intervaluri mai mult sau mai puțin mari. Privitor la familia *Sauber* din Iași despre a cărei emigrare am vorbit în numărul trecut al Revistei, citim în „*Noua Revistă*” că „bătrânul *Sauber* a fost cel mai vechi curier din Iași, a servit mai bine de 40 de ani, și era iubit și stimat de toată lumea. Temându-se însă a nu rămânea într'o bună dimineață pe drumuri, a adunat și vândut totul și putu realiza o sumă de bani spre a cumpăra o bucată de pământ la colonia *Samarin*. O mulțime de lume l'a petrecut până la Ungheni.”

* * *

Spicuiră. Ziaristica română fără excepție de culoare politică, în special cea guvernamentală, ori de câte-ori e nevoită a vorbi despre Evrei nu perde ocazia de a vorbi într'un mod malițios la adresa noastră.

„*Liberalul*” dela 3 Mărtie publicând o cronică judiciară despre omorârea unui evreu aume *Ioina sin Gherșen* într'un sat *Tomești*, se exprimă asupra victimei în următorul mod :

„*Ioina sin Gherșin* era de origină evreu. *In dorința de a spicula mai direct pe țaran se mută în comuna Tomești....* De aici începu specula cu împrumuturi de bani pe la țărani cu procente foarte oneroase, fapt care atrase contra sa o ură din partea locuitorilor, cu toate că mergea din când în când....pentru a glumi cu fetele.”

Poftim !

* * *

La adresa antisemitului Polichroniadis citim în „*Respectul Legei*” de la 2 Martie următoarele cuvinte :

„În momentul aparițiunei ziarului primim din partea escelentului nostru amic, *Arthur P. Gorovei* o scrisoare prin care ne roagă a da *fanaticilor* de la „*Deșteptarea*” cea mai formală desmintire, rămâind de a publica în numărul viitor întreaga scrisoare, în cea ce privește alegerea de la 12 Ianuar și concursul ce l'ar fi dat prietenul nostru în susținerea candidatului anti-semitic.

Suntem autorisați de a spune redactorilor de la „*Deșteptarea*” că *D. Arthur Gorovei* pe lângă că nu împărtășește ideile profesate de d-lor, cu toate că ori ce român de inimă voește emanciparea economică a țării sale; însă pe căi învoite și legitime. Apoi nici primește laudele aduse de „*Deșteptarea*” de la 23 Fe-

vruar, și aici este cazul ds a spune: „Messieurs vos louanges me font horreur.“ „Și vă poftesc de a nu pune numele meu pe un stindard, dacă stindard este acel al d-lor de la „Deșteptarea“ care ar putea să filfie, cel mult la barbari.“

* * *

Jurământul More judaico. Intr'un proces iscat de curând în orașul Iași între casa Neidlinger și un d. Goldenzweig, acest din urmă după hotărârea curței de apel secția I, a trebuit să jure în *More judaico* la sinagogă.

* * *

„**Directorul operei Române** din Iași zice *Liberalul* de la 26 Feb. s'ar fi adresat d-lui diriginte al corului Mitropoliei ca să-i recomande câți-va coriști ceia-ce dl. diriginte n'a făcut sub cuvânt că nu găsește de cuviință ași *strica* (?) coriștii, ast-fel că d. Director al operei s'a văzut redus a se adresa d-lui diriginte al corului de la sinagoga evreiască, și acesta fără teamă că coriștii săi se vor strica, a recomandat coriștii trebuitori d-lui director al operei“.

* * *

In listele electorale s'a trecut pentru colegiul I din Cameră, Senat și Comună D-nii Adolf Stern, avocat, Jaques M. Elias, bancher, și dr. A. Cocciu.

* * *

Mișcarea populației orașului Fălticeni. In cursul *lunei Februarie* a. c. s'a născut în orașul Fălticeni 22 copii de sexul bărbătesc și 15 de sexul feminin și a nune 18 băeți și 8 fete de ritul *israelit* și 4 băeți și 6 fete de ritul creștin; a murit 14 bărbați și 10 feme din care 8 bărbați și 4 femei *israeliți*. Avem de înregistrat 14 căsătorii și a nune 6 căsătorii între locuitori creștini și 8 căsătorii între locuitorii *Evrei*.

* * *

Bibliografie. A apărut: *Interpelarea relativă la congregațiunile religioase și la titlul prelatului catolic de arhiepiscop al arhidiocesei din Bucuresci* cu discursurile rostite în Senat etc. de *George Mărzescu*.

Circumcisiunea pruncilor jidovi și articolul 258 din codul penal român de d. *Constantin A. Filitis*.

Higiena femeilor însărcinate, despre diathetica copiilor de fiță, alegerea doicilor, hrănirea artificială a copiilor și consecințele unei hrăniri rele, de dr. Grün din Brăila.

O broșură antisemitică. „*Lupta între Români, jidovi și jidoviți*“ este titlul unei broșuri tipărită la Craiova cu spesele — Comitetului Romănismului.

CRONICA EXTERNA

Austro-Ungaria.

Viena. Henriette de Wertheimer, născută Ulmann da (de știre în numele ei și în cel al nepoatei sale din Londra Bella Schlesinger, Marianne Conrad născută Wertheimer și Giulietta Wertheimer, moartea soțului, unchiului. *Cavaler Iosef de Wertheimer*, cetățean al Vienei, cavaler al ordinului Coroana de fer classa III-a, și al ordinului Francisc Iosef, decorat cu medalia civilă de aur, președintele Alianței Israelite din Viena, al societății pentru ajutorarea orfanilor nevoiași ai Comunității Israelite și al societății pentru întreținerea școlii de copii mici, directorul ziarului „Wiener Geschäftsbericht,” care a sfârșit după o lungă și dureroasă boală la 16 Martie în anul al 87-lea al vieții sale.

Inmormântarea a avut loc Vineria 18 Martie la 2 ore d. a. 1)

— La 10 Martie s'a întrunit Camera advocaților din Viena spre a 'și alege vice-președintele. Din nefericire și în această corporațiune s'a încuibat urta agitație antisemitică, deci lupta era foarte viuă.

În sfârșit a învins partidul bunei cuviințe și al dreptății alegându-se cu o majoritate de 252 voturi coreligionarul nostru vestitul avocat dr. *Philipp Mauthner*, pe când candidatul antisemiților n'a avut de cât 235 voturi.

Praga. La 11 Martie a avut loc înmormântarea cavalerului *Friederic de Wiener*, cu mare pompă. Toți notabilii orașului au asistat la această ceremonie funebră, așa Exc. sa locțiitor al Bohemiei, baronul *Kraus*, Exc. sa președintele tribunalului cavalerul de *Temnicsica*, președintele direcțiunii financiare baronul *Chertek*, directorul poliției cavalerul de *Stejskal*, decanul facultății juridice ș. a. Participarea tuturilor represintațiilor guvernului la înmormântare era cu atât mai surprinzătoare și îmbucurătoare, cu cât repositatul Wiener a făcut parte din partidul opozițiunii în dietă.

Germania.

Berlin. Cele trei loje din ordinul *B'ne Berith* au împărțit în ziua de Purim îmbrăcăminte pentru 110 copii sârmani, 70 băieți și

1) Vom reveni într'un număr viitor.

40 fete. Membrii logelor au oferit pentru acest scop aproape 4,500 mărci. Afară de această s'a mai dat copiilor și un dejun la Hotel Cassel, cu care ocaziune predicatorul Dr. Iulius Landsberger le-a explicat printr'un cuvânt bine-simțit însemnătatea serbătoarei de l'urim,

Magdenburg. De curând a ținut d. *Spanier* membru al lojei de aci o conferință foarte interesantă, al cărei subiect era: *Emanciparea Evreilor*.

Halberstadt. In urma stăruinței unor membrii ai ordinului *B'ne Berith din Magdeburg și Halle* au iscălit 30 membrii ai Comunității din localitate o petiție pentru a funda aci o lojă, înaintând'o comitetului general din Berlin.

Israel. Wochenschrift din Magdenburg.

Franța.

Citim in *L'Univers Israelite* de la 1 Martie :

Paris. „D. Marcel Deprez, eminentul inginer și inventor precum e știut, nu e Evreū, dar el iubeste pe Evrei, el a lucrat pentru Evrei în acelaș timp ca pentru știință, el a câștigat bani evreiești.... o crimă ce Drumont nu o iartă, de și el însuși a comis-o. Și el a vorbit reu pe d. Deprez. Insa «acest animal e foarte reu, fiind atacat el se apêra», și d. Deprez s'a apêrat atât de bine... în cât citim azi aceste linii în toate ziarele :

A noua cameră corecțională a stabilit în procesul de calomniă intentat de d. Marcel Depres d-lui Drumont, autorul cărței : «La France juive devant l'opinion», și editorilor acestei cărți, d-lor Marpon și Flammarion.

Editorii au fost condamnați fie-care la câte 200 franci amendă; d. Drumont la 1,000 fr. amendă, și toți trei solidar la 5,000 fr. daune civile.

Tribunalul a mai ordonat suprimarea paginelor incriminate din toate exemplarele operii, ce vor fi puse în viitor, și inserarea hotărârii, după alegerea acuzatorului, prin zece ziare din Paris și zece ziare din provincie. El va fi condamnat la o amendă de 50 fr. pentru ori-că contravențiune constatată privitoare la suprimarea paginelor incriminate.

Dacă fie care dintre victimele pamfletarului ar imita pe d. Deprez, ei în curând vor fi ruinați. Să sperăm că această mică nenorocire i va face să se gândească, și că vor turna în viitor nițică apă în veninul lor.“

Anglia.

Londra. Consiliul de la *Anglo Jewish Association* a dat sêptê-

mâna trecută o festivitate spre a 'și mări fondurile ; banchetul, care a fost vizitat de elita Israelitilor din Londra, a avut un succes strălucit, sub-scriindu-se 2000 funzi de sterlingi. *Lady Iessel* a dăruit spitalului universității 2000 funzi de sterl. pentru întreținerea unui pat de bolnavi sub numirea : «Patul lui George Iessel.»

Rusia.

St.-Petersburg. La universitatea de aci sunt între 2627 studenți 290 Evrei, dintre cari la ultima serbare universitară trei au priimit medalii de argint pentru scrierile lor premiate.

După ziarăle rusești între cele 110 dame, cari studiaza la Paris medicina se află 80 Evreicee.

America.

New York. La 30 Ianuarie a. c. a avut loc adunarea anuală a a marelui loje a districtului No. 1 din ordinul *B'ne Berith*. Din raportul, citit de președintele *Iuliu A. Lévy*, aflăm următoarele amănunțimi : Numărul membrilor din primul district e de 8343, cari formează 70 loje ; veniturile anuale ale acestor loje sunt de 222,660 dolari, iar cheltueile de 230,287 dolari ; capitalul lojelor e de 215,175 dolari ; fondul de rezervă de 261,969 dolari. Fondul general inclusive imobilele e de 155,591 dolari, fondul de rezervă pentru Home (asyl) de 3025 dolari. Suma totală cheltuită pentru bolnavi, ajutoare înmormântări și asigurări cât și pentru Home (Asyl pentru bătrâni și neputincioși) de 190,037 dolari.

În intervalul anului acesta s'au ivit 113 casuri de moarte în acest district și s'au plătit la moștenitorii lor suma de 113,000 dolari.

Intr'adevăr, acest raport ne arată cât de roditoare a fost activitatea ordinului în ultimul an.

Numărul adăpostiților în asyl e de 46, în anul trecut au fost primiți 15, iar 3 au eșit. Cheltueile Asylului se urcă la 14,977 dolari, iar veniturile la 14,520 dolari.

Biblioteca *Maimonides* se compune din 27,714 volume, cari au fost uzitate de 4925 cititori. În cursul anului s'au cumpărat 874 opere noi.

V. chiul marc-președinte *B. F. Peixotto* a instalat noul birou, fiind asistat de d. *M. Thalmessinger*.

Isr. Wochenschrift din Magdenburg

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIA

EVREII ÎN ALCHIMIA

Creдем a face o adevărată plăcere publicului nostru cititor cu următorul articol extras din excelenta carte „*Originile Alchimiei*”¹⁾ a savantului academician *Berthelot*, unul din bărbații cei mai de frunte ai Franței și unul din cei mai vestiți chimiști al acestui secol.

Rolul atribuit Evreilor pentru propagarea ideilor alchimistice, reamintește p'acel ce l'au jucat în Alexandria, când cultura greacă veni în contact cu cultura Egipteană și Chaldeică. Se știe că Evreii au o importanță de întâia ordine în această fusiune a doctrinelor religioase și științifice ale Orientului și ale Greciei, care a presidat la nașterea creștinismului. Evreii din Alexandria au fost un moment în capul științei și a filosofiei.

Cabbala, operă chaldeo-rabinică, a fost legată în evul mediu cu alchimia. În manuscriptul Sf-lui Marc, care datează din al XI-lea secol se găsește un desen cabalistic : labirintul lui Salomon. Această legătură între tradițiunile Evreești și alchimia e foarte veche; o găsim tot atât de bine în papyrusurile din Leide precum și în manuscriptele alchimistice grecești.

Așa de pildă în papyrusul No. 75 de Reuvens figurează o rețetă alchimică, atribuită lui Osée rege al lui Israel. În alte papyrusuri ale aceleai familii se citește numele lui Abraham, Isaac și Iacob; cuvîntul Sabaoth și mai multe alte locuri se raportează la Evrei.

Papyrusul No. 76 conține o lucrare magică și astrologică intitulată : *Cartea sfântă numită a opta monadă a lui Moise, cheia lui Moise, cartea secretă a lui Moise*. Numirile și reamintirile jidovești sunt deci legate cu știința ocultă, în epoca întâilor scrieri alchimistice, adică pe la al treilea secol al erei noastre.

Aceasta amestecătură e adiverită de manuscriptele bibliotecilor. Într'adevăr în manuscriptul 2.325 fol. 163 V^o și în manuscriptul 2.327 fol. 146 găsim citat chimia lui Moise. Receta lui Moise, pentru a dubla greutatea aurului (diplosis) prin transmutațiune, apare în vechiul manuscript al Sfântului Marc și în cea mai mare parte al celor-l'alte manuscripte.

Cartea adevărului a lui Sofie Egipteanul, lucrare atribuită lui Zosim e consacrată Dumnezeuului Evreilor și puterilor lui Sabaoth.

În manuscriptul 2,249, pe pagina pe care figurează diferite aparate se află adăugat o altă scrisoare cu însemnarea : Salomon, Juda Jida-

1) *Les origines de l'Alchimie* par M. Berthelot, Georges Steinkeil, éditeur.

nul. Zosim se referă și el la scrierile iudaice pentru descrierea câtor-va aparate : Unele dintr'ânsele, ci că ar fi chiar din vremea lui Noe. Aceasta reaminteste împrumuturile făcute din cartea Evreului Henoch. In alt loc ni se spune, că se află două științi, acea a Egiptenilor și acea a Evreilor, care e mai solidă. Mai mult, există un tractat, sau mai bine zis o serie de estrageri scoase din acelaș tractat, care seamănă tocmai chimiei domestice a lui Moisi citată mai sus. In-tr'adevăr aces'e estrageri încep printr'o frasă scoasă din Exodiu, afară de oare-care variante. „Și Domnul zise lui Moise : Am adus pe Beseleel, preot din tribul lui Iuda, pentru a lucra aurul, argintul, ferul, și tot ce privește pietrele și lucrările de lemn și pentru ca să fie stăpân peste toate meșteșugurile.“ Apoi se mai găsec un șir de rețete curat practice puse sub patronagiul lui Moisi și Beseleel. Se știe că acest din urmă e numit în Exod ca unul din constructorii Arcului și a Tabernacului. Toate acestea conțin o legătură rabinică și întâiul indice ale izvoarelor și ale doctrinelor franc-masonice în evul mediu.

Zosim vorbește de asemenea de Salomon regele Ierusalimului și de înțelepciunea sa, precum și de traducerea bibliei în grecește și în egiptieneste, traducere pe care o atribue unui interpret unic. Informația din urmă e foarte veche; caci ea se deosebește de aceea care avea curs în secolul al IV-lea asupra acestei traduceri, după pseudul Aristeu, și care se mentinu prin cuvintele : «Versiunea septuagintei»—adică—povestea cu 70 de bătrâni aleși ca interpreți a sfintei scripturi.

Arta sfântă a Egiptenilor și puterea aurului — ca rezultat — n'au fost revelate de cât Evreilor prin fraudă, și acestia au făcut'o cunoscut lumii întregi.

«Nu atinge piatra filosofală cu mâinele tale; tu nu ești din rasa noastră, tu nu ești din rasa lui Abraham» zice Maria Jidanca—unul din autorii fundamentali ai alchimiei : Mai multe tractate îi sunt atribuite, precum și invenția baiet-marice.

Întâlnim aici această amestecătură de fabule ebraice și orientale care caracterizează cele d'întâi trei secole ale erei noastre. Această amestecătură se arată și mai bine încă în originea gnostice ale alchimiei. Sa observa că rolul favorabil atribuit Evreilor e în opoziția cu prejudeciile sectelor gnostice. Cu toate acestea el s'acordează cu faptul, că profetul gnostic Marcus era născut în Palestina. In tot cazul o ast-fel de amestecătură ne reportează în al doilea secol al erei noastre—in vremea când autoritatea cărților evreești era invocată și opusă celor ale au'orilor heleni, când creștinii nu desprețuiau încă pe Evrei; ceea-ce n'au lipsit s'o facă îndată ce religia lor a devenit și acea a împăraților.

VARIETATI

Mare fundațiune pentru meseriași Evrei. Comunitatea Israelită din Leipzig se distinge printr'o bună administrațiã, membrii ei se întrec prin fapte nobile și mărinimoase. Resultatul cel mai favorabil e, că n'are în sînul ei proletariat. Un membru al ei a făcut de curând o donațiune foarte însemnată. Blănarul *Nathan Händler*, a dăruit comunităței suma de 100,000 mărci cu destinațiunea, ca dobînzile anuale ale acestui capital să se întrebuinteze pentru întrunirea unor bunî meseriași evrei și pentru a li oferi mijloacele să se facă independenți și să se stabilească unde vor voi, mai pe urmă. A patra parte din procente să se dea anual „societăței pentru educațiã familiară și populară“, fără osebite de religiune.

Această donațiune demonstrativă, care va purta numele de „fundațiunea Händler“, a făcut-o d. Nathan Händler în pomenirea soției sale, încetată la August anul trecut, Bella Händler, născută Schapira. Comunitatea din Lipsca posedă afară de această donațiune fonduri de tot felul în suma de 300,000 mărci.

„Allgemeine Zeitung“ din München.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din istoria familiei Rothschild. Bătrânul Mayer de Rothschild, tatăl lui Amschel de Rothschild fondatorul vestitei case de bancă, a luat de femeie pe domnișoara Guttula, fiica familiei Schapper, care pe atunci a fost cea mai bogată din Fracfurt. Ea însă n'a fost așa de umană și filantropică ca soțul ei. Intr'o zi aceasta stătu la fereastra catului de sus de la casa sa, situată în ulița evrească și văzu pe femeia sa fiind ocupată în catul de jos. De odată observă pe un coreligionar sărman, bine cunoscut lui intrând în casă și numai de cât și eșind; Mayer de Rothschild 'l chiamă și 'l întreabă dacă soția sa i-a dat ceva. „Nimic!“ răspunse sărmanul. „Vino sus la mine și numără treptele pe cari te sui acuma,“ și omul făcu așa Rothschild 'i dete pentru fie-care treaptă câte 20 crăițari austriaci și doamna Rothschild care a urmat pe sărman, a trebuit să vază toate acestea. Atuncia Mayer de Rothschild zise soției sale:

„Vezi Gutula'mi! De astă dată am dat nevoiașului pe fie-care pas câte 20 cr; dacă altă dată nu'i vei da de pomană i dăruesc pentru fie-care pas privilegiuit de tine câte un taler din brabant.“

Israelitische Wochenschrift din Magdeburg.

LOGODIRE

Domnul **Emil I. Critzmann** aflăm că s'a logodit zilele acestea cu d-ra **Fanny Schwarz**.

Felicitările noastre sincere.

SUMARUL REVISTELOR

Scoala și familia (*din Brașov*) No. 23 are următorul sumar :
Invitarn la prenumerațiune.—Invetămect geografic.—Scoalele clasice și școale reale.—Stupăritul și pregătirile la scriere.—Diverse.

Economia Națională No. 9 coprintd :

Parte economică : Convenșunea comercială între România și Germania.—Sistem național de economia politică.—Parte agricola și industrială.—Chimia pământului.—Cultura tutunului in Turcia.—Revista agricolă și comercială.—Prețul productelor in porturile Brăila. Banca Națională a României, etc.

Gazeta Săteanului (R.-Sărăt) a. IV. No. 3 coprintde :

Cu tine nu's, cu tine nu's (poezie).—Lucrarea pământului.—Câte va cuvinte asupra alcooului.—Speciele cunoscute și descrise din familia Antilopelor.—Povața către sateni.—Conferințe didactice.—Nevasta morțni (poveste).—Pelagra.—Din țară, etc.

A V I S

Rugăm pe abonașii noștri să se grăbească a ne achita abonamentul. Mijlocul cel mai simplu este un mandat postal adresat : «Redacțiuneii «Revistei Israelite» strada Mircea-Vodă No. 12.

COLECȚIUNEA ANULUI I

A

„REVISTEI ISRAELITE“

un volum de aproape 800 de pagini conținând articole pri-
vitoare la situația Evreilor, recenziuni, acte istorice, și di-
verse alte notițe importante, se găsește de vânzare la ad-
ministrațiunea «*Revistei*» cu prețul de 14 l. n.

CHESTIUNEA ISRAELITA

DUPA DOSARUL PROCESULUI « ROHLING-BLOCH »

de *Dr. IOSEPH KOPP*

Tradusa de d-nu S. I. GROSSMAN (Iași)

Prețul unei broșuri este 2 lei. n.—Se poate procura la
Tipo-litografia H. Goldner—Iași.

Populär-Wissenschaftliche *Monatsblätter*, zur Belehrung
über das Judenthum für Gebildete aller Confessionen, Organ
des Mendelssohn-Vereins in Frankfurt a. M., herausgegeben
von *Dr. Adolf rüll*, Preis 6 Mk. — 3 fl. ö. W. — 2 Rubel, u.
frü here Jahrgänge kosten 4 Mk.

UN PROFESOR din școala „Jacob și Carolina Löbel“ dispunând
de câte-va ore libere pe zi aduce spre cunoștința părinților, cari vor
să mediteze copii lor în limbele ebraică și germană. Asemeneț
primește copii interni când pe lângă meditație vor priimi educațiunea
cea mai bună după regulile pedagogiei moderne.

A se adresa la redacțiunea acestui ziar.

Un student dispunând de câte-va ore libere pe zi, caută o
meditație de clasele primare sau liceale. A se ad-
dresa la redacțiunea acestei Reviste pe adresa: *Xenofon*
